Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas
Leidėjas: LIETUVIU S-GA BRAZILIJOJ
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
Faktinas Redaktorius
Stasys Vancevičius
Rankraščius redakcija taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų rankraščių nesaugo ir savo lėšomis negrąžina. Už apmokamus skelbimus neatsako.

LIETUVIS

O maior e mais antigo jornal lithuano na America do Sul
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

ATSKIRO NR. KAINA 300 RS.
Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisų, pusmečiui 6$000
Pietų ir Siaurės Amerikoje: metams 15 milreisų, pusm. 8 milr.
Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 milr pusmečiui 10.
REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADRESAS:
Rua Bandeirantes, 474 Telf. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

11-ti METAI. | SÃO PAULO, 1939 m. Rugpiūčio - Agosto mėn. 26 d. | NR. 40 (561)

VOKIETIJA PASIRAŠĖ NEPUOLIMO SUTARTI SU SOVIETAIS

Energica réplica da Alemanha à Inglaterra

BERLIM, 24 (Associated Press) — As tropas alemãs estão de prontidão para executar — caso se torne necessario — as instruções do chanceler Hitler quanto ao restabelecimento das fronteiras da Alemanha „ante-bellum" na sua faixa oriental.

Após a sua energica réplica a Inglaterra, concernente as condições do Reich, o sr. Hitler aguarda na reclusão do seu retiro dos Alpes Bavaros, o relatorio pessoal do sr. Ribbentropp sôbre a rapidą conclusão to tratado de não-agressão com a Russia.

O ministro do Exterior do Reich devera seguir de avião diretamente de Moscou a Berchtesgaden ainda hoje.

Confraternização do nazismo, facizmo e bolchevismo - Bandeiras gamadas entrelacadas com pendões sovieticos! -- Declarações de Ribbentropp

MOSCOU, 24 (Associated Press) — As bandeiras gamadas confraternizavam com pendões sovieticos em gallardetes afixados a entrada do aeroporto onde — em avião particular do „fuehrer" — o sr. Joaquim von Ribbentropp reembarcou de regesso a Alemanha. A partida assinalou a fase culminante do triduo em que a Russia Sovietica efetuou completa reviravolta na sua orientação politica. Assinado o pacto de não-agressão com a Alemanha Nazista, a Russia Sovietica tornou-se a potencia „isolacionista" nr. 1, da Europa. A aliança diplomatica mais estupefaciente realizdda após a Grande Guerra, surgiu de oito oras de conversações presididas pelo proprio sr. Stalin.

600/0 de auto-onibus requisitados para o exercito Francès.

PARIS, 24 (Associated Pres) — Mais de sessenta por cento dos auto-ónibus de Paris foram requisitados pelo exercito. Os fios telefônicos estão virtualmente monopolizados pelas comunizações oficiais. As estações ferroviarias, de onde saem os comboios rumo á linha Maginot, transbordam de voluntarios de todas as categórias. Trens especiais partem para a zona da fronteira, superlotados.

Tropas francesas na fronteira italiana

PARIS, 24 (Associated Press) — Enquanto as esperancas em tôrno da paz européia se dissiam com a conclusão do pacto teuto sovietico de não-agressão, tropas francesas, com seu equipamento de guerra, seguiram para a frontei a italiaoa e outros pontos vitais. Os chefes nacionais lançaram apelos ao povo, que deverá prparar-se para arros tar as graves responsabilidades decorrentes da ameaça germanica á Polonia. As ordens de requisição deram poderes ao govêrno para requisitar caminhões, automoveis e uotros veiculos motores, necessarios a defesa nacional. Cartazes alvos, afixados nos edificios governamentais, convocam mais duas classes de voluntarios.

O cümulo da mania.

Em Besenovoselo, na Slavonia (Jugoslavia), difundiu-se a tempo uma formidavel e estranha epidemia: a do bilhar.

Enquanto até bem poucos meses se não encontrava nesta região um único jogador de bilhar, agora toda a população da cidadezinha esta loucamente entregue a esse jogo. Cartas, dados, xadrez, até então cheios de prestigio, estão presentemente inteiramente abandonados.

Hoje só se pensa em Benesovoselo em campeonatos bilhar-escos. Semanas atras dois habitantes do lugar conseguiram jogar durante 48 horas consecutivas; mas na semana imediata foram batidos por outros concorrentes, que chegaram as 57 horas ininterruptas.

A mania ja esta preocupando as autoridades, pois os campônhos, empolgados pelo bilhar, não cuidam da lavoura e o comércio esta quasi paralizado. Mas as autoridades não sabem como agir, porque como não se trata de jôgo de azar, não houve base juridica para agir.

* * *

Pianistas Prof. VYTAUTAS BACEVIČIUS, kuris rugpiūčio 28 d. atvyksta koncertuoti į São Paulo.

Pasirašyta desimčiai metų nepuolimo sutartis tarp Vokietijos ir Sovietų

Naujausios žinios praneša, kad rugpiūčio 23 dieną Maskvoje pasirašyta 10-čiai metų nepuolimo sutartis tarp Vokietijos ir Sovietų Rusijos. Sutartį pasirašė Vokietijos užsienių reikalų ministras Ribbentropas, Stalinas, Sovietų užs. reik. komisaras Molotovas ir Vokietijos ambasadorius Maskvoje Šulenburgas.

Jei per dešimtį metų nei viena pasirašiusioji pusė šios sutarties nesulaužys, tai ji automatiškai pratęsiama dar penkiems metams. Abi sutartį pasirašusios valstybės pasžada nepadėti kitai kuriai nors valstybei, su kuria viena iš pasirašusiųjų susiremtų.

Iš šios sutarties aiškiai matyti, kad Sovietų Rusijos politika staigiai pakrypo į fašistinių valstybių. Nėra jokios vilties, kad Sovietai išeitų prieš Vokietiją, jei ši puls Lenkiją ar kurią nors kitą valstybę.

Toks Sovietų pakrypimas Romos — Berlyno ašies linkui stebina visą pasaulį.

Sovietai pasirašysią nepuolimo sutarti ir su Italija.

Laikraščiai skelbia žinią iš Tokio ir Berlyno, kad dabar pasirašius Sovietams nepuolimo sutartį su Vokietija, tokia pat sutartis artimiausiu laiku bus pasirašyta tarp Italijos ir Sovietų Rusijos.

Sovietų susibičiuliavimas su fašistinėmis valstybėmis labai pakenkė demokratinių vaisty bių blokui ir paskatino Vokietiją bei Italiją naujiems agresingiems žygiams. Dabar Europoje padėtis nepaprastai įtempta ir kiekvienu momentu laukiama karo gaisro

Turistai negalės legalizuotis.

Rugpiūčio 24 dieną Brazilijoje paskelbtas naujas dekretas, kuriuo einant, sustabdomas svetimšalių turistų ir laikinai į Braziliją įvažiavusiųjų legalizavimas. Legalizuotis dabar galės tik artistai, mokslininkai ir specialistai, kurie įrodys, kad turi nuolatinius darbus, tarnybas, arba turės sudarę su pramonės įmonėmis darbo sutartis bent 3 metams. Turistams terminą pratęsti, arba duoti leidimą nuolatiniam apsigyvenimui gali tik Teisingumo Ministras.

Prancūzijoje didelis kariuomenės judėjimas.

Iš Paryžiaus pranešama, kad nepuolimo sutarties pasirašymas tarp Vokietijos ir Sovietų Rusijos, Prancūzijoje sukėlė didelį pesimizmą. Lenkų spauda pabrėžia, kad Lenkija niekad nepasitikėjusi Sovietų Rusija.

Taip pat pranešama, kad visoje Prancūzijoje vyksta didelis kariuomenės judėjimas. Prancūzijos premjeras Daladier manąs skubiai organizuoti tautinio fronto vyriausybę.

Ribentropas Maskvoje.

Rugpiūčio 23 dieną Vokietijos užsienių reikalų ministras Ribbentropas, lydimas 32 ministerijos aukštų valdininkų, atskrido į Maskvą tartis su Sovietų užsienių reikalų komisaru Molotovu dėl nepuolimo sutarties sudarymo.

Pirmasis Ribentropo ir Molotovo pasitarimas truko tik pusė valandos. Kol kas nežinomi to pasitarimo rezultatai.

Netikėtai iškilusi vokiečių — sovietų draugystė labai stebina visą pasaulį. Atrodo, kad Hitleris, Stalinas ir Musolini nori veikti išvien. Nors sovietai aiškinasi, kad jie nepritaria vokiečių agresingiems planams Europoje, tačiau toks staigus ir netikėtas abiejų ideologiniai griežtai priešingų valstybių bičiuliavimasis nieko gero nepasako. Jei tik sovietai palaikys ar bent nerodys jokio pasipriešinimo Hitlerio ir Musolinio užsimojimams, tai ypatingai didelis pavojus gali mažoms Europos valstybėms, kurių nepriklausomybė didžiosioms valstybėms nesvarbi ir kurių gyvybinių interesų nieks nenori ginti.

Daugelį Europos politikų labai stebina toks staigus Sovietų Rusijos politikos pakrypimas Romos—Berlyno ašies link.

Tokiu sovietų žygiu didelį nepasitenkinimą reiškia Lenkija, Prancūzija ir Rumunija.

Baisus įtempimas Europoje.

Visoje Europoje viešpatauja nepaprastas įtempimas. Anglijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Italijoje ir Lenkijoje su didžiausiu smarkumu ruošimasi karui. Laukiama tik momento, kada bus paleistas pirmas karo šūvis. Spėjama, kad dar šią savaitę Vokietija pradės ginklu pulti Lenkiją ir užimti Dancigą. Londonas sparčiai ruošiasi priešlėktuvinei apsaugai. Anglijos vyriausybė prašo, kad parlamentas suteiktų ministrų kabinetui ypatingas teises.

Naujausios žinios praneša, kad Anglijos ambasadoriui teikus Čemberleno notą Hitleriui, kurioje įspėjama Vokietija, Hitleris pažymėjęs, kad Vokietija neleisianti Anglijai pastoti jai kelią Europoje. Spėjama, kad Vokietija pasiruošusi ginklu išspręsti Dancigo ir Lenkų koridoriaus problemą.

Anglija ispėja Hitleri.

Anglijos ambasadorius Berlyne Hinderson įteikė Hitleriui Čemberleno notą, kurioje įspėjama Vokietija dėl paskutinių agresinių pasiruošimų. Anglija pažymėjo, kad betkoks vokiečių ginkluotas pasikėsinimas prieš Dancigą ar lenkų koridorių iššauks griežtą Anglijos pasipriešinimą. Anglija visos savo imperijos pajėgomis pasipriešysianti prieš planuojamą vokiečių agresiją ir ginsianti Lenkiją.

Costumes nòrdicos

O enterro dos antigos piratas escandinavos constituia inpressionante ceremônia: a bordo de uma embarcação carregada de matérias inflamáveis, colocavam o morto ao lado dos cadáveres de seus escravos, cujas almas o serviriam na outra vida, e seu cavalo favorito deitado a seus pés.

Soltavam o barco e ateavam-lhe fogo, perdendo se a immensa fogueira no fundo do mar.

Iš veliami čekai ir lietuviai.

Spauda praneša, kad vokiečiai nusprendę apie 2 mil. čekų iškraustyti ir iš Čekijos ir juos apgyvendinti Vokietijos gilumvje, kad nebūtų Berlynui pavojingi.

Tomis pačiomis žiniomis, Berlynas sumanęs perkelti iš Klaipėdos krašto lietuvius į rytinę Bavariją.

Matomai, vokiškas fašizmas bijosi lietuvių, lygiai kaip čekų, vienoj vietoj gyvenančių. Jei iš tikrųjų šios žinios teisingos, tai tik patvirtintų fašistinį vokiečių žiaurumą ir brutalumą santyky su kitatautiais gyventojais.

Nutraukti kariniai pasitarimai.

Iš Maskvos pranešama, kad Anglijos ir Prancūzijos generalinių štabų atstovai išvyksta iš Maskvos per Suomijos teritoriją. Karaniai pasitarimai tarp Anglijos, Prancūzijos ir Sovietų Rusijos, sąryšy su pasirašymu nepuolimo sutarties su Vokietija, nutraukti.

NUSKENDO „ITACARÉ" LAIVAS — ŽUVO 59 ŽMONĖS

Šiomis dienomis Ilheus uoste nuskendo vietinis nedidelis keleivinis laivas „Itacarė" Katastrofa įvyko taip staigiai ir netikėtai, kad daugelis keleivių nespėjo išsigelbėti ir nuskendo. Iš viso nuskendo 59 žmonės.

„Itacarė" laivo katastrofa yra viena iš baisiausių, kokia kada nors Brazilijoje buvo.

Benjamim Hunnicutt.

O Perigo dos Espaços Vasios.

A Europa, Africa e America do Norte ja têm seus donos. Quanto a Asia, nem é bom falar. De todos os continentes, é a America do Sul o que possue as maiores areas ainda não exploradas, e nas quais milhões de individuos podem viver. Ha, pois o perigo dos povos que lutam por falta do espaço, forçarem a entrada nesse territorio, premidos pelas necessidades de viver.

Isto ja preocupa os inglezes em alguns dos territorios inesplorado. „No muudo atual", diz o „Times", de Londres, comentando a conferencia sobre „A Imigração e Desenvolvimento do Imperio", „ha muitos olhos invejosos fitos nesses territorios despovoados e para aqueles que desejam colonias, essas regiões servem de justificativa moral as suas exigencias. Precizamos volver as vistas para essas zonas, si quizermos evitar que mais cêdo ou mais tarde, a integridade territorial do Imperio Britanico na Nova Zelandia, se veja ameaçada pela pressão das nações estrangeiras coligadas pelo mesmo interesse".

Esses mesmos sentimentos de inquietude preocupam, nos dias de hoje, a America do Sul. O Brasil, por exemplo, dos seus dois bilhões de Acres de territorio, apenas 4 por cento se acham cultivados. Por ai se vê que o Brasil possue a maior area de terra fertil e habitavel to todo mundo. Mas, de apenas dois anos para ca, descobriram os brasileiros o perigo que tais zonas desocupadas estavam constituindo para a segurança do pais. Os temores que esses problemas vêm despertando no Brasil são muito reais e devemos telos em vista sempre que tentarmos intrepetar o desenrolar dos acontecimentos durante os meses e anos vindouros.

Um artigo recentemente publicado num dos mais importantes orgãos da imprensa brasileira, assinado por Hickomatsu Kamisawa professor da universidade Imperial de Tokio, trazia o seguinte titulo: „Colonias e matérias primas — Os que tem e os que não têm — Distribuição desigual. „Os que têm", no dizer desse japonês, são a Alemanha, o Japão e a Italia. Esta claro que estas tres ultimas não se podem mais classificar tão exatamente ao lado dos „Não têm" dopois da anexação da Abissinia e da Austria e quando a China começa a se submeter ao controle japonês.

Agora, o ponto mais interessante de todos esses fatos é que, varios anos para ca, a Italia, a Alemanha e recentemente o Japão, vêm envidando os seus melhores esforços para conseguir monopolizar as atenções dos meios intelectuais do Brasil para o seu comercio de exportação e para os seus nucleos de imigrantes.

A bagatela de meio milhão de de italianos imigrou para o Brasil e aqui se mostrou tão prolifica como em sua patria. A corrente imigratoria italiana no Brasil têm sido a mais forte de todas, ultrapassando mesmo a portuguêza, embora a soma tolal de imigrantes no Brasil, nestes últimos cincoenta anos tenha sido pouco mais de quatro milhões. Em 1936, mais ou menos, 160 000 alemães vieram para o Brasil; mas desde então esse numero têm se elevado consideravelmente e a população alemã no Brasil é calculada hoje em um milhão. Estatisticas oficiais indicam que, em fins de 1936, o numero de imigrantes japonêsns atingia 177.304. Informações seguras afirmam a existencia de 300 000 japonesês no Brasil. com um aumento anual de nacimentos equivalente a 30.000.

De 1934 para cá a imigração foi limitada por uma rigorosa quota. Para 1937 essas quotas foram as seguintes: italianos, 27.074; portuguêses, 22.956; espanhões, 11.536; japonêses, 3.546; alemães 3.099; francêses, 602; norte-americanos, 219. Êste sistema de quotas, entretanto vem sendo muito criticado e, sem duvida, virá a sofrer modificações.

O Brasil compreende que é senhor de grandes recursos e possûe areas de grande valor económico necessitadas de exploração, sabendo, além disso, que é extremamento perigoso deixar de trabalhar as terras que lhe pertencem.

Para o imigrante italiano o Brasil é ideal. Êle desembarca em geral, nos porios de Santos ou Rio de Janeiro, tendo por mêta S. Paulo — não a cidnde de S. Paulo, exclusivamente, mas o Estado.

Aqui pode êle iniciar sua vida como colono, mas dentro em pouco será sitiante. A religião prevalecente é a Catolica Romana, o idioma, semelhante ao seu e rapidamente aprendido e a habilidade com que arrosta e vence as durezas da adatacão ao novo meio, já se torno proverbial. E' industrioso, expertissimo em materio de finansas e geralmente prospêra.

/Continua/.

Benjamim Hunnicutt.

Pavojus neapgyventiems kraštams.

Europa, Afrika ir Šiaurės Amerika jau turi savo šeimininkus. Apie Aziją netenka ir kalbėti. Iš visų pasaulio žemynų Pietų Amerika turi didžiausius neišnaudotus plotus, ant kurių galėtų gyventi milijonai žmonių. Iš čia ir kyla pavojus, kad į šią teritoriją gali įsiveržti tos tautos kurios kovoja dėl būvio ieško išeities ir neapgyventų plotų.

Anglai nujausdami pavojų, pradėjo rūpintis savo mažai apgyventomis ir išnaudotomis teritorijomis. Anglų dienraštis „Times", komentuodamas paskaitą „Apie Imigraciją ir Imperijos išvystymą", rašo: „Dabartiniame pasauly yra daug piktų akių, kurios su pavydu žiūri į anglų turimus neišnaudotus plotus. Tiems, kurie reikalauja kolonijų šie plotai yra moralinė teisė verž

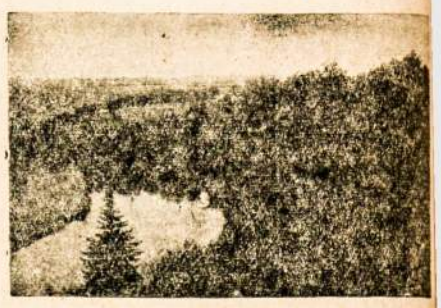

Gražus Lietuvos vaizdas.

tis į juos. Turime atkreipti dėmesį į šiuos kraštus, jei norime išlaikyti Britanijos Imperijos teritorialinę neliečiamybę Naujojoj Zelandijoj, į kur nukreiptos svetimų kraštų akys".

Tas pats pavojaus jausmas kelia nerimą šiandien ir Pietų Amerikoje. Pavyzdžiui, Brazilija, iš dviejų bilijonų akrų ploto tik 4 nuošimčiai yra kultivuojamos žemės. Iš čia matyti, kad Brazilija turi didžiausius puikios ir naudotinos žemės plotus. Bet tik prieš du metu brazilai pastebėjo, kad šie apleistieji ir tuš ti plotai sudaro pavojų valstybės saugumui. Šių problemų baimė Brazilijoje yra rea li ir ją turime visada turėti prieš akis, žiūrėdami į ateinančiųjų mėnesių ir metų įvykius.

Tokio Imperialinio Universiteto profesorius Hickomatsu Kamisawa nesenai parašė straipsnį viename iš žymiausių Brazilijos laikraščių, užvardintą: „Kolonijos va". Straipsnyje apie nelygų reikalin vų paskirstymą. Pri kad vieni tų žaliav o kiti „ne". Prie „ne šis japonų profesori ria Japoniją, Vokietij liją. Tačiau po Abis Austrijos užėmimo, Japonija įsiveržė į galima skaityti pa valstybes „žaliavų ne mis"?

Vienas iš labai įdo tų yra tas, kad Vok Italija, o pastaruoju Japonija, deda visas gas, kad atkreipti intelektualių žmonių į savo užsienio preky besikūriančius imigra

Apie pusė milijon imigrantų atvyko į ir čia įsikūrė kaip sa nėje. Italų imigracija lijoje yra viena iš žym Ji prašoka net portug graciją, nežiūrint, ka paskutiniuosius 50 metų zoliją imigravo trupu giau kaip 4 milijonai šalių. Į Braziliją im 160 000 vokiečių ir nuo ko tas skaičius smark Dabar Brazilijoje vo skaičius siekia apie m Statistikos žiniomis, 19 tų pabaigoje japonų tų skaičius siekė 177.3 patikimos informacijos na, kad dabar japonų čius Brazilijoje siekia su metiniu priesaug 30.000.

/B. d./

* * *

Lietuvos kariuomenė parade.

Juozas Žukauskas.

Vienas Pirmųjų.

(Pabaiga)

Miestelėnai klausėsi Girduvos kalbos prilaikydami kvėpavimą. Jautresnieji net ašaras braukė.

Senukas Martinkaitis bažnyčios tarnas, vienu metu taip susijaudino, kad ir pats nepajuto, kaip pradėjo šaukti.

— Valio Lietuva! Valio mūsų vadas Girduva! Mane pirmą rašyk į savanorius!

Senuko Martinkaičio balsas užkaitino visų susirinkusiųjų nuotaiką. Kokį pusvalandį žmonės šaukė valio už laisvą Lietuvą, už savo parapijos vadą Girduvą, už lietuviškąją kariuomenę. Jie šaukė iškstumsią iš Lietuvos visus atėjūnus, visi kaip vienas ginsią savo žemę.

— — —

Kitos dienos pavakarį miestelio gatve lėkė kiek tik arklys įkerta žydelis Laibkė. Stačias vėžime stovėdamas jis plakė aštriausiu botagu sulysusį arklį ir taip garsiai šaukė, kad krūpčiojo miestelio krautuvių iškabos.

— Lietuva ateina! Mūsų vaiskas atmarširuoja! Ai-ai-ai, kiek daug ateina!

— Kur matei? Kur ateina? — klausinėjo išbėgę į gatvę žmonės. Tačiau Laibkė klausimų negirdėjo — jis skubėjo apiėkti su šia žinia visą miestelį.

Džiaugsmo apkvaitinti žmonės lakstė prie vienas kito, kas daryti, kas šnekėti. Sužinoję, kad kariuomenė pasironuo pietų pusės, gyventojai susirinko prie įvažiavimo į miestelį su visokiausiomis dovanomis.

Apdulkėjusį, margai apsirodys rengusį savosios kariuomenės būrį gyventojai pasitiko šluostydami džiaugsmo ašaras ir krykštaudami tarytum vaikai.

Pirmieji Lietuvos kareiviai ir karininkai ėjo pamažu susikaupę, tik retkarčiais atsidėkodami sutinkantiems nuovargio slopinamomis šypsenomis. Prie valsčiaus sustojusius žmonės apsupo iš visų pusių. šnekino, klausinėjo. bruko kariams į rankas dovanas, kai kurie net glėbesčiavosi.

Būriui vadovaujantį liekno ūgio karininką klebonas su Girduva pasveikino pačių gyventojų išlaisvinto valsčiaus vardu. Čia pat pranešė, kad dvidešimt vienas valsčiaus vyras norį įsirašyti į savąją kariuomenę savanoriais.

Susijaudinęs kariniokas pabučiavo valsčiaus atstovus, padėkojo gyventojams už parodytą narsumą, o po to per skaitė kelis pirmosios vyriausybės išleistus atsišaukimus į budančią savarankiškam gyvenimui tautą.

Pavakariais kariuomenės būrys, padaugėjęs kone trisdešimčia naujų kovotojų, iš žvgiavo.

Pasiuntęs pirmyn priekinius patrulius, būrys pamažu slinko rytų kryptimi.

Girduva ėjo kartu su būrio vadu. Ėjo šnekučiuodami, pasidalindami šgyventais įspūdžiais. Girduva apgraibomis papasakojo apie savo dalyvavimą Didžiajame kare, apie nelaisvės dienas Saksonijos žemėse. Pasipasakojo Girduva ir apie tai, kaip Didysai karas sugriovė jo gyvenimo planus, kai baigęs tais pačiais metais Panevėžio gimnaziją nuošėsi studijuoti technikos mokslus.

Karininkas vienu metu susimąstė apie kažką, pažvelgė kelis kartus į Girduvos veidą.

— Tamsta labai reikalingas ir brangus mums žmogus, — prašneko. — Besikuriančiai Lietuvos kariuomenei stinga karininkų — vadų. Kaune netrūkus bus įsteigta karininkų mokykla. Patarčiau tamstai stoti į ją. Per kelis mėnesius ten pasimokęs, tamsta lengvai įgysi karininko vardą. Patarčiau, nuoširdžiai patarčiau taip padaryti.

Karininko žodžiai nudžiugino Girduvą.

— Jei tik priimtų, tuoj pat stočiau. Man tai būtų didžiausia, net sapne nesapnuota laimė!...

— Priims... Aš jau pasirūpinsiu — šyptelėjo karininkas.

Vakaras supo vėlyvo rudens žemę kas kartas juodesnėmis skraistėmis.

— — —

Girduvos vardas gyvųjų tarpe jau nebeužtinkamas. Dėkingi tautiečiai įrašė tą vardą į vieno paminklo marmurinę lentą.

Girduva žuvo, bevykstant paskutinėms Nepriklausomybės kovoms. Žuvo pasiekęs kapitono laipsnį, palikęs priaugančioms kartoms ištisą virtinę žemės turtais neįvertinamų žygių.

TIK «LIETUVI» SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

Paskutinieji įvykia ropoje nepakeisi kijos nusistatym

Lenkijos telegram ra „Pat" skelbia, kad tinieji įvykiai Europoje keitė Lenkijos nusis Dancigo ir koridoriaus giu. Lenkija esanti pa visomis pajėgomis pasi ti vokiečių puolimui ir liškai jėgai.

Prasidėjo šach tų turnyras

Iš Buenos Aires pra ma, kad rugpiūčio 24 prasidėjo tarptautinis matų turnyras, kuriam lyvauja 29 pasaulio šachmatininkai, jų tarp lietuviai.

Turnyro atidarymo iš se dalyvavo Argentinos zidentas daug diplom šiaip žymių žmonių.

* * *

Iš Lietuvos

(„Eltos“ žinios iš rugpiūčio 12 d.)

Lietuvoje siautė smarki audra.

Kaunas. Rugpiūčio 7 d. Lietuvoje siautė smarki audra. Kaune buvo sugadinta 280 telefonų ir eilė tarpvalstybinių telefono linijų. Žaibas tą dieną nutrenkė kelis žmones Kurkliuose perkūno nutrenktas Seimo narys ūkininkas Klemansas Graužinis, kuris prieš audrą su darbininkais dirbo laukę. Jo laidotuvėse dalyvavo Seimo prezidiumas ir daugumas Seimo narių, velionies brolis-Lietuvos pasiuntinys prie Vatikano chergė d'Affaires dr. Graužinis ir kt. Lankė Vilniaus gimnaziją, aktyviai dalyvavo Giedraičių atlietuvinime, o 1918 m nepriklausomybės kovų metu kovėsi su Lietuvos priešais partizanų raitelių būryje ir husarų pulko eilėse.

— Rugpiūčio 14—19 dienomis Kaune buvo suruoštos pirmosios Baltijos orinio sporto varžybos, kuriose dalyvavo Lietuvos, Suomijos, Estijos ir Latvijos sporto lakūnai ir sklandytojai. Varžybų vyriausiu globėju buvo Respublikos Prezidentas Antanas Smetona.

— Valiutos spekuliantams sudrausti atitinkamos įstaigos numato jiems taikyti dar griežtesnes baudas, atimant iš jų teisę prekiauti.

— PASVALYS. Šiemet Pasvalyje statoma didelė Pradžios mokykla. Statyba atseis apie 300.000 litų. Netoli Pasvalio naujai įrengti Likėnuose ir Smardonėje kurortai sulaukė didelio pasisekimo.

— Jau galutinai parengtas elektrifikacijos fondo įstatymo projektas, kuris netrukus bus perduotas Ministrų Tarybai svarstyti.

— ŠIAULIAI. Jau baigiama statyti Rekyvos šiluminė elektros stotis, kuri elektros energiją aptarnaus Šiaulius, Radviliškį, Kuršėnus, Panevėžį ir kt.

— Vietoj tragiškai mirusio Seimo nario K. Graužinio pagal rinkimų sąrašą iš eilės į Seimą turėtų įeiti kandidatas agronomas Ksaveras Andrašūnas iš Ukmergės apskrities. Jis šiuo metu yra Argentinoje kaip lietuvių šachmatininkų komandos vadovas.

São Paulo, „Jardim da Luz“ parkas.

— Respublikos Prezidentas davė sutikimą priimti apaštališkuoju muncijum Lietuvai J. E. monsinjorą Giovanni Battistą Federico Vallega, Nopolio Epire titularinį arkivyskupą ir asistentą prie Pontifikalinio Sosto. Taip pat ir Šventasis Tėvas davė sutikimą priimti Stanislovą Girdvainį Lietuvos nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministru prie Šventojo Sosto.

— Rugpiūčio 10 d. Respublikos Prezidentui Antanui Smetonai sukako 65 m. amžiaus. Ta proga jį savo ir Vyriausybės vardu pasveikino ministras pirmininkas gen. Černius. Aukštasis jubiliatas daug sveikinimų gavo iš viso krašto. Spaudoje ta proga pabrėžiami Antano Smetonos nuopelnai kaipo Nepriklausomos Lietuvos kūrėjo, lietuvių tautos auklėtojo ir vienytojo.

— Rugpiūčio 10 d. Respublikos Prezidentas Antanas Smetona lydimas žemės ūkio ministro dr. J. Krikščiūno ir kitų aukštų pareigūnų, aplankė Kalvarijos—Marijampolės rajoną, kur apžiūrėjo Šešupės melioracijos darbus, kelias pramonės įmones ir švietimo įstaigas. Vietos gyventojai aukštuosius svečius pakeliui nuoširdžiai pasitiko ir apdovanojo gėlėmis. Šešupės reguliavimo darbams iki šiol jau išleista 326.849 Lt. Sutvarkius Šešupės slėnį 7 km iškastos upės bare, bus nusausinta apie 1.230 ha pelkių. Prie šių darbų dirba apie 800 darbininkų.

— Ministrų Tarybai pateikiamas svarstyti Finansų Ministerijos parengtas įpotekos banko įstatų projektas, pagal kurį įpotekos bankas teiks ilgalaikius kreditus pramonės įmonėms, miestų nekilnojamų turtų savininkams ir laivybos įmonėms. Banko įsteigėjas yra vyriausybė. Banko pagrindinis kapitalas bus 3 mil. litų, paskirstytas į 6.000 nevardinių akcijų. Banko valdytoją ir pavaduotoją skirs ir atleis Respublikos Prezidentas, pristačius Ministrų Tarybai. Paskolos bus duodamos banko leidžiamais paskolos lakštais jų nominaline kaina arba gyvais pinigais.

— Prie Kauno Nemunėsančioje Karmelitų saloje naujai įrengtas hipodromas, kurį rugpiūčio 13 d. iškilmingai atidarė ministras pirmininkas J. Černius. Naujajame hipodrome šiomis dienomis įvyks didelės žirginio sporto pirmenybės.

— Lietuvoje auginamos šiltdaržiuose vynuogės, nors išsiauga ir mažesnės, tačiau savo skoniu ne ką skiriasi nuo užsieninių. Šiuo metu jau prinokusias vietines vynuoges Kaune parduoda po 10 litų už kilogramą.

— MARIJAMPOLĖ. Suvalkijoje retai kada buvo tokia gausi statyba, kaip šiemet. Tiek miestuose, tiek kaimuose, statoma labai daug mūrinių pastatų.

— Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba nutarė rašytojo Jono Biliūno palaikus ekshumuoti Zakopanėje rugsėjo 8 d., Kaunan jie bus parvežti rugsėjo 9 d., o laidotuvės Anykščiuose įvyko sekmadienį, rugsėjo 10 d. Ūkininkai Gražys ir Nemeikis Anykščių piliakalnyje nemokamai perleido žemę Jono Biliūno kapui.

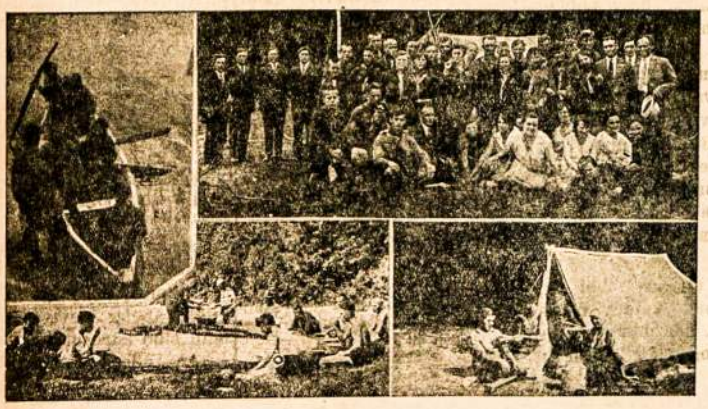

Lietuvoj, iš skautų stovyklose gyvenimo.

— Rugpiūčio 10 d. Respublikos Prezidentui Antanui Smetonai sukako 65 m. amžiaus. Ta proga jį savo ir Vyriausybės vardu pasveikino ministras pirmininkas gen. Černius. Aukštasis jubiliatas daug sveikinimų gavo iš viso krašto. Spaudoje ta proga pabrėžiami Antano Smetonos nuopelnai kaipo Nepriklausomos Lietuvos kūrėjo, lietuvių tautos auklėtojo ir vienytojo.

— Rugpiūčio 10 d. Respublikos Prezidentas Antanas Smetona lydimas žemės ūkio ministro dr. J. Krikščiūno ir kitų aukštų pareigūnų, aplankė Kalvarijos—Marijampolės rajoną, kur apžiūrėjo Šešupės melioracijos darbus, kelias pramonės įmones ir švietimo įstaigas. Vietos gyventojai aukštuosius svečius pakeliui nuoširdžiai pasitiko ir apdovanojo gėlėmis. Šešupės reguliavimo darbams iki šiol jau išleista 326.849 Lt. Sutvarkius Šešupės slėnį 7 km iškastos upės bare, bus nusausinta apie 1.230 ha pelkių. Prie šių darbų dirba apie 800 darbininkų.

— Ministrų Tarybai pateikiamas svarstyti Finansų Ministerijos parengtas įpotekos banko įstatų projektas, pagal kurį įpotekos bankas teiks ilgalaikius kreditus pramonės įmonėms, miestų nekilnojamų turtų savininkams ir laivybos įmonėms. Banko įsteigėjas yra vyriausybė. Banko pagrindinis kapitalas bus 3 mil. litų, paskirstytas į 6.000 nevardinių akcijų. Banko valdytoją ir pavaduotoją skirs ir atleis Respublikos Prezidentas, pristačius Ministrų Tarybai. Paskolos bus duodamos banko leidžiamais paskolos lakštais jų nominaline kaina arba gyvais pinigais.

— Prie Kauno Nemunėsančioje Karmelitų saloje naujai įrengtas hipodromas, kurį rugpiūčio 13 d. iškilmingai atidarė ministras pirmininkas J. Černius. Naujajame hipodrome šiomis dienomis įvyks didelės žirginio sporto pirmenybės.

— Lietuvoje auginamos šiltdaržiuose vynuogės, nors išsiauga ir mažesnės, tačiau savo skoniu ne ką skiriasi nuo užsieninių. Šiuo metu jau prinokusias vietines vynuoges Kaune parduoda po 10 litų už kilogramą.

— MARIJAMPOLĖ. Suvalkijoje retai kada buvo tokia gausi statyba, kaip šiemet. Tiek miestuose, tiek kaimuose, statoma labai daug mūrinių pastatų.

— Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba nutarė rašytojo Jono Biliūno palaikus ekshumuoti Zakopanėje rugsėjo 8 d., Kaunan jie bus parvežti rugsėjo 9 d., o laidotuvės Anykščiuose įvyko sekmadienį, rugsėjo 10 d. Ūkininkai Gražys ir Nemeikis Anykščių piliakalnyje nemokamai perleido žemę Jono Biliūno kapui.

— Į Sovietų Rusijos žemės ūkio parodą iš Lietuvos išvyko kelios dešimtys žmonių, jų tarpe nemažai agronomų, prekybininkų ir kooperatininkų.

— ŽAGARĖ. Šiemet Žagarės apylinkėse itin gerai uždėrėjo jau plačiau pagarsėjusios „Žagarės vyšnios“, kurių iš viso buvo parduota apie 150.000 kg. Daug Žagarės vyšnių «Pienocentras» eksportavo į Vokietiją.

— Lietuvoje vis daugiau plečiamas vidaus turizmas. Daugiausia lankomos įstorinės piliakalnių ir gražiosios gamtos vietovės. Mėgiamiausios turistų vietos yra Dubinginiai ir Kernavė. Ateinančiais metais Kernavė ruošiasi švęsti 900 metų įsikūrimo sukaktį.

— Atsargos Karininkų Sąjungos pirmininkas ats. plk. Merkys paskelbė įsakymą: kuriuo visi atsargos karininkai įpareigojami stoti į Šaulių Sąjungą padėti šauliams ruoštis ginti savo tėvynę.

— Šiuo metu Lietuvoje viešė didžiausių Amerikos lietuvių katalikų veikėjų ir švietimo pionierių, Marijampolio kolegijos steigėjas ir jos rektorius kun. dr. Jonas Navickas, kuris šių metų liepos 19—20 dienomis įvykusiose marijonų vadovybės rinkimuose Romoje išrinktas tėvų marijonų provincijolu Amerikoje.

Rūgpiūčio 8 d. prasidėjo jūros savaitė. Ta proga spauda iškelia jūros gyvybinę reikšmę Lietuvai. Rugpiūčio 15 d. Šventosios uoste numatomos didelės iškilmės, į kurias iš viso krašto organizuojamos ekskursijos. Jūros savaitės proga bus pašventintos keturios pajūrio mokyklos — Palangos, Skuodo, Kretingos ir Šventosios pradžios mokyklos. Pašventinimo iškilmėse dalyvavo švietimo ministras dr. Bistras, vidaus reikalų ministras Skučas ir kiti žymus svečiai.

Palanga. Šiuo metu Palangoje vasarojančiam Mažosios Lietuvos patriarchui Martynui Jankui rugpiūčio 7 d. sukako 81 metai. Ta proga jis gavo daug sveikinimų.

— Šiuo metu svarstomas reikalas Lietuvoje pastatyti dviračių fabriką.

— Neseniai paskelbtos šių metų trumpalaikės 5 mil. litų vidaus paskolos lakštai bus pradėti realizuoti rugpiūčio mėnesio antroje pusėje.

— Ministrų Tarybai nesutikus, Vytauto Didžiojo Universiteto choras šiemet į Amerikos koncertą nevyks. Leidimas nedduotas taupumo sumetimais.

Vilnius. Dėl įvairių lenkų administracijos statomų reikalavimų iki šiol dar neįsteigta Vilniaus krašto lietuvių ūkio draugija, kurios veikimu rūpinamasi nuo gegužės mėnesio.

Vilnius. Besiartinant naujų mokslo metų pradžiai, vienintėlė Vilniaus krašte lietuvių Vytauto Didžiojo gimnazija vis dar neturi teisių. Vilniaus krašte jau nebėra ir nė vienos privatinės lietuviškos pradžios mokyklos. Į prašymus leisti vėl atidaryti kai kurias uždarytas lietuviškas privatines mokyklas iki šiol negauta jokio teigiamo atsakymo.

Vilnius. Švenčionių storasta neleido Vilniaus lietuvių švietimo „Ryto“ draugijai steigti savo skyrius Švenčionėliuose ir Guntaunykuose, o Adutiškio policija neleido skyriaus steigti Svilionyse.

Numatoma parengti smulkų planą, kaip galima būtų paversti Šventosios uostą normaliu prekybos uostu.

— 1940 m. sausio 15 d. Paryžiuje numatoma atidaryti Lietuvos dailės parodą kurią globos Prancūzijos respublikos prezidentas Lebrunas.

— Nežiūrint didelės sausros šią vasarą, Lietuvoje šių metų derlius vertinamas aukščiau už vidutinį, panašiai, kaip ir praėjusiais metais.

— Zarasai. Netekus Nidos, Aero Klubas šią vasarą buvo įrengęs Zarasuose bandomąją sklandymo mokyklą, kurioje per vieną mėnesį 118 sklandytojų atliko 606 skraidymus. Rugpiūčio 5 d. Zarasuose pasibaigė pirmoji oro skautų vadų stovykla. Zarasų miesto taryba įrengti prie Zarasų aerodromui paskyrė tinkamą sklypą.

Fabrica de Cigarros

„Sudan“

Premijų Sąrašas Nr. 61

1939 m. NUO RUGPIŪČIO 6 IKI 20 D.

RAUSVIEJI KUPONAI SERIJA „G“

Nr. 8.001 iki 8.020 — 20 sieninių laikrodžių muš. val.
„ 8.021 „ 8.050 — 30 kišeninių laikrodžių
„ 8.051 „ 8.100 — 50 gražių „frukteirų“
„ 8.101 „ 8.200 — 100 čekių po 20$000
„ 8.201 „ 8.300 — 100 gražių peleninių
„ 8.301 „ 8.500 — 200 gražių šilkinių kaklaraiščių
„ 8.501 „ 8.600 — 100 gražių paveikslų kambariui
„ 8.601 „ 8.800 — 200 gražių fantaziotų portsigarų
„ 8.801 „ 9.000 — 200 gražių kišeninių pelių
„ 9.001 „ 9.100 — 100 dėžel. toalet. pudros
„ 9.101 „ 9.300 — 200 modern. cigarničių su filtrais
„ 9.301 „ 9.800 — 500 čekių po 5$000
„ 9.801 „ 10.000 — 200 tuz. dekoruotų puod. arbatai
„ 10.001 „ 10.050 — 50 butel. thermas kelionėms
„ 10.051 „ 10.100 — 50 dėželių drusk. su viršelių
„ 10.101 „ 10.400 — 300 čekių po 10$000
„ 10.401 „ 10.500 — 100 futur. butel. kvepalams.
„ 10.501 „ 10.700 — 200 gražių užd. mašinėlių
„ 10.701 „ 10.900 — 200 tuz. dekorot. lėkščių
„ 10.901 „ 10.950 — 50 gražių rinkinių vandeniui
„ 10.951 „ 11.000 — 50 čekių po 50$000

SEVERA

Aspasia Oceania

VIENINTĖLĖS CIGARIETĖS SU VERTINGOMIS PREMIJOMIS.

Dovanos Skaičiuje Čekiai

VIENI IŠ GERIAUSIŲ

Fabrica de Cigarros „SUDAN“

S. Paulo

Lietuvos karys pratimose su sunkiuoju kulkosvaidžiu užsimaskaves priešą seka.

„XX Amžius“ apie „Lietuvį“.

Populiarus Lietuvos katalikų dienraštis „XX Amžius“ šių m. nº 168 apie mūsų laikraštį „Lietuvį“ rašo:

Brazilijos lietuvių savaitraštis „Lietuvis“ nuo šių metų liepos 15 d. pradėjo eiti du kartu į savaitę. Tai pirmas lietuviškas laikraštis Pietų Amerikoje, išeinąs du kartu į savaitę. „Lietuvis“ pastaruoju laiku padarė didelę pažangą. Jis plačiai skaitomas netik Brazilijoje, bet ir kitose Pietų Amerikos lietuvių kolonijose. „Lietuvis“ eina nuo 1929 m. pradžios ir yra seniausias laikraštis Brazilijoje.

* * *

VIETOS LIETUVIU GYVENIMAS.

LIETUVOS ŠACHMATININKAI JAU BUENOS AIRES.

Rugpiūčio 24 dieną į Buenos Aires jau atvyko Lietuvos šachmatininkų komanda, kuri dalyvaus tarptautiniame šachmatų turnyre.

Šiomis dienomis Lietuvos šachmatininkai jau pradėjo lošti. Kol kas žinių apie pirmuosius rezultatus neturime, bet tikimės greitai juos gauti Lietuvos šachmatininkai vieši šėdami S. Pauly pasižadėjo kartas nuo karto parašyti „Lietuviui" apie vykstantį turnyrą ir apie Lietuvos šachmatininkų pasisekimus.

Kadangi Lietuvos šachmatininkai yra stiprūs ir gerai pasiruošę, tai reikia tikėtis, kad Buenos Aires jie gražiai ir garbingai atstovaus Lietuvą tarptautiniame šachmatų turnyre.

PIANISTAS PROF. BACEVIČIUS ATVYKSTA Į SÃO PAULO.

Gavome žinių, kad žymus Lietuvos pianistas profesorius Vytautas Bacevičius šiomis dienomis atvyks į São Paulo. Prof. Bacevičius su dideliu pasisekimu koncertavo Buenos Aires ir Montevideo miestuose. Iš Montevideo atvyks ta pas mus ir suruoš vieną ar daugiau koncertų. S. Paulo lietuviai išeiviai taip pat turės progos išgirsti garbingo Lietuvos pianisto koncertą. Kaip teko patirti, prof. Vytautas Bacevičius koncertuos ir Rio de Janeiro, o iš ten vyks į Šiaurės Ameriką.

Prof. V. Bacevičius yra pasaulinio masto ne tik pianistas, bet ir kompozitorius. Jo vizitas P. Amerikoje smarkiai pakėlė Lietuvos ir lietuvių vardą.

PIRMAS «LIETUVIO» PRENUMERATORIUS, UŽSIMOKĖJĘS UŽ 1940 METŲ PRENUMERATĄ.

Į São Paulo iš Frigorifico Anglo atvyko mūsų skaitytojas ir korespondentas Jonas Mackus, kuris jau užsimokėjo už „Lietuvio" prenumeratą 1940 m.

„Lietuvio" redakcija J. Mackui paruošė dokumentus svetimšalio paso (kaderneta) išgavimui. Išsiėmęs svetimšalio pasą ir sutvarkęs kitus savo reikalus J. Mackus grįžta į Frigorifico Anglo.

FRIGORIFICO ANGLO SU MAŽĖS DARBAI.

Baigiantis mėsos eksporto sezonui spėjama, kad Frigorifico Anglo skerdyklose sumažės darbai. Iki šiol šiose skerdyklose, kur dirba nemažas skaičius lietuvių, darbo buvo nemažai.

D-bas

„ARMOUR" FABRIKAS.

Anglų kompanijos skerdyklose «Armour», kurios randasi Vila Anastazijoje, dirba didelis skaičius lietuvių darbininkų. Pastaruoju laiku „Armour" fabrike darbas šiek tiek sumažėjo. Daugelis darbininkų negauna kasdien dirbti ir dirba tik po 4—5 dienas į savaitę.

„Armour" fabrike darbininkai gauna nedidelį atlyginimą kurio užtenka tik paprastam pragyvenimui. Ypač mažai uždirba moterys. Darbas čia kaip ir visose skerdyklose, nelengvas.

Vilaanastazietis

NEREIKIA PAVYDĖTI . . .

Mūsų kolonijos „katalikiškas" laikraštukas „Šviesa" paskutiniame savo numery labai negražiai ir nekultūringai keliojasi už tai, kad „Lietuvio" skaitytojai ir bičiuliai remia mūsų laikraštį ir jo palaikymui aukoja atliekamus reisus.

«Šviesa» su didžiausiu pavydu ir pagieža barasi ant „valdininkų", kad ir šie aukoja „Lietuviui"o „katalikiškam" laikraštukui neduoda nė reiso.

Kai «Šviesos» redaktoriai ir leidėjai — mūsų kunigėliai gauna tūkstančius milreisų kiekvieną mėnesį pasivažinėjimams, „bažnyčios šlavimui" ir kitiems reikalams, tai nė vienas kolonijos lietuvis jiems nepavydi. O kad „katalikiško" laikraštuko nieks ir dovanai neskaito ir jam nieko neaukoja, tai kuo čia kaltas „Lietuvis".

Daugiau rimtumo!...

Parapijietis.

Dr. V. Kudirkos mokykla gražiai paminėjo savo dešimtmeti.

Praeitą šeštadienį Dr. V. Kudirkos lietuvių mokykla gražiai paminėjo savo veikimo dešimtmetį. Ta proga buvo surengtas vakaras, kuriame dalyvavo pilnutėlė salė žmonių, jų tarpe ir garbės svečiai; Lietuvos Konsulas p. A. Polišaitis su Ponia, Privatiškųjų Mokyklų Departamento Direktorius p. Dr. Plinio Braga, keli mokyklų inspektoriai ir mokytojai brazilai bei šiaip svečiai.

Iškilmes atidarė Lietuvių S-gos Brazilijoje pirmininkas ir Dr. V. Kudirkos mokyklos vedėjas L. Gaigalas. Mok. L. Gaigalas papasakojo apie šios mokyklos įsikurimą, jos veiklą ir jos reikšmę mūsų kolonijos gyvenime.

Po to, gražią ir įspūdingą kalbą pasakė tos mokyklos portugalų kalbos mokytoja Diosquerida Cunha.

Toliau gražią kalbą pasakė Lietuvos Konsulas A. Polišaitis, kuris ragino mūsų tautiečius mylėti ir gerbti lietuvišką kultūros židinį — mokyklą kuri auklėja išeivių jaunimą, paruošia jį gyvenimui, išugdo sąmoningus lietuvius ir lojalius šio svetingo krašto piliečius.

Įspūdingą kalbą pasakė Direktorius Dr. Plinio Braga, kuris pažymėjo, kad privatiškosios mokyklos S. Paulo mieste atlieka didelį švietimo ir kultūros darbą. Pabrėžė, kad lietuviškos mokyklos S. Paulo mieste yra vienos iš pavyzdingiausių, kuriomis didžiuojasi ne tik lietuviai, bet ir vietinės brazilų švietimo įstaigos. Dr. Plinio Braga palinkėjo Dr. V. Kudirkos mokyklai ir kitoms lietuviškoms mokykloms geriausio pasisekimo švietimo ir auklėjimo darbe. Pabaigoje kvietė sušukti valio Brazilijai ir Lietuvai. Salėje suaidėjo triukšmingas «Viva o Brasil!» ir «Viva a Lithuania!»

Visos kalbos buvo palydėtos triukšmingais plojimais.

Kalboms pasibaigus Dr. V. Kudirkos mokyklos mokiniai gražiai suvaidino du scenos vaizdelius, vieną portugališkai kitą lietuviškai. Toliau lu'o vaikučių deklamacijos lietuvių ir portugalų kalbomis. Programoje gražiai pianu paskambino mok. Luiza Camaroto.

Mokinių choras labai gražiai padainavo keletą dainelių. Be to, dar buvo keletas gražių programos numerių.

Programa buvo graži ir įvairi.

Šią iškilmingą ir gražią Dr V. Kudirkos šventę ilgai atsimins visi jos dalyviai.

Rep.

Lietuvos šachmatininkų rinktinė, kuri atvyko į Buenos Aires (Argentina) tautų šachmatų turnyrą. Iš kairės sėdi: Ksaveras Andrišiūnas, komandos vadovas, Ponia Elena Raclauskienė, Jonas Vilušis (Seimo II-sis sekr.). Stovi: Mikėnas Vladas, Vaitonis Povilas, Luckis Markas, Tautvaiša Povilas.

Prof. V. Bacevičiaus koncerto programa.

Gauta žinių, kad pianistas prof. V. Bacevičius, kuris koncertavo Argentinoje ir Montevideu, atvyks į São Paulo š. m. rugpiūčio mėnesio 28 d. Brazilijoje jis mano prabūti iki rugsėjo mėnesio 15 d. Tame laikotarpy jis yra pasiruošęs duoti po porą koncertų São Paulo ir Rio de Janeiro. Jo programoje numatyta sekantieji kūriniai:

I.

Cesar Franck — Prelude, Fugue et Variation
Fr. Chopin — Ballade As-dur
„ — Valse As dur
S. Rachmaninow — Melodie
Aibeniz — Prelude g-moll

II.

A. Tcherepnin — Petite Suite:
„ a) Marche
„ b) Chant sans paroles
„ c) Berceuse
„ d) Scherzo
„ e) Badinage
„ f) Humoresque

K. Čiurlionis — Prelude f-moll
J. Gruodis — Danza lituana
V. Bacevičius — Méditation, op. 29
„ — Capriccio, op. 28
„ — Etude No. 2, op. 19
Dohnanyi — Capriccio

Argentinos laikraščiai labai palankiai recenzuoja p. prof. Bacevičiaus koncertus. Tenykščiai muzikos kritikai pabrėžia, kad p. prof. Bacevičius yra tikrai pasaulinis pianistas, kokių maža. Tad kiekvieno lietuvio-vės pareiga atsilankyti į p. prof. Bacevičiaus koncertą.

Didžiausias pastatas p[...] sauly.

Maskvoje pradėti statyti didieji Sovietų Rūmai. Sovietų Rūmai bus paminklas Leninui Tai stambiausias, koks tik kuomet pasauly buvo, architektūros kūrinys. Savo plotu ir aukščiu Sovietų Rūmai prilenkia pačius įžymiausius senųjų ir naujųjų laikų architektūros paminklus. Cheopso piramidės aukštis — 137 metrai. Eifelio bokšto aukštis — 300 metrų aukščiausias Amerikos dangoraižis — 405 metrai. Tuo tarpu Sovietų Rūmų aukštis drauge su Lenino skulptūra — 420 metrų. Lenino stovyla, vainikuojanti Sovietų Rūmus, bus aukščiausias skulptūros kūrinys pasaulyje. Šiuo metu didžiausia skulptūra pasaulyje buvo Laisvės stovyla Niu Yorko uoste, jos aukštis — 44 metrai. Tuo tarpu Lenino stovyla bus 100 metrų aukščio.

Sovietų Rūmų statybai parinkta viena gražiausių Maskvos vietų — netoli nuo sostinės širdies Kremliaus. Iš vienos pusės Sovietų Rūmų teritorija ribojasi su Maskvos upe, iš kitos pusės eis viena iš svarbiausiųjų sostinės gatvių — Sovietų Rūmų prospektas.

Svarbiausias Sovietų Rūmų elementais bus didžioji ir mažoji salė, bokšto ir požeminė dalis.

Didžioji Rūmų salė užims statyboje centrinę vietą. Mažoji salė bus netoli didžiosios Tarpinėje dalyje tarp šių abiejų salių bus dvi didelės salės, skirtos Tautybių ir Sovietų Sąjungų posėdžiams. Didžiosios salės aukštis 100 metrų. Ji nutarta įruošti apskrito amfiteatro formos. Viršutinę amfiteatro salę vainikuos pilnoda, susidedanti iš 32 mil žiniškų marmuro kolonų. Didžioji salė turės 51 eilę kėdžių. Jos apskritos formos dėka, salėje bus galima sutalpinti milžiniška žiūrovų skaičių — 21 tūkstantį.

Visa salė bus padengta lengvu, kabančiu kupolu, lengvai ryjančio garsus ir tuo pačiu metu teikiančio salei apšvietimą. Kupolas padalintas į tris dalis. Kupolo viršuje bus penkiakampė žvaigždė taip pat teikianti papildomąją šviesos atsargą.

Kino filmų demonstravimai vyks iš karto keliolikoje ranų. Stiklo baseinas, [...] nąs 1000 kubinių metrų [...] dens, bus įruoštas speci[...] aikštelėje. Kitoje pana[...] aikštelėje bus įruošta [...] žykla, kur net karščiau[...] vasaros dienomis vandu[...] užšaldomas šaldomaisiais [...] mzdžiais.

Keltuvo pagalba bus [...] ma į pogrindinį nukelti [...] salių partėrių kėdes. Tu[...] vėju arenos aikštė pa[...] 42 metrais diametre. [...] arenoje bus galima sur[...] tenyso rungtynes ir t. t.

Sudėtingiausiu Sovietų [...] mų mechanizmu tenka la[...] keltuvą. Jam teks pakel[...] tonų svorį net iki 14 m[...] aukščio. Keltuvas padu[...] pogrindžio dekoracijas, [...] ekraną ir kitus speci[...] įruošimus.

Mažojoje salėje galės [...] 6000 žiūrovų. Tos salės a[...] tis — 32 metrai.

Be didžiosios ir mažo[...] salės Sovietų Rūmuose [...] dar 6000 įvairių patalpų.

Sovietų Rūmų išorės [...] mavimui teks suvartoti 3[...] kv. metrų granito, o vi[...] įformavimui — 242 tūkst. [...] metrų įvairių rūšių marm[...] Tas marmuras bus kas[...] trisdešimtyje SSSR vie[...] Šiaurės Kaukaze, Urale, [...] menijoje, Gruzijoje ir kt.

Iš viso Sovietų Rūmu[...] galės tilpti 41.000 žmonių.

Šiuo metu jau baigti [...] Sovietų Rūmų pamatai, k[...] siekia net 20 metrų žem[...] Maskvos upės vandens pa[...] šiaus. Sovietų Rūmų pam[...] turės pakelti nepaprastą [...] rį.

Didelę reikšmę Rūmam[...] rės vantiliacija. Į svarb[...] sias sales bus leidžia[...] kondensuotas oras: šilt[...] drėgnas ir t. t. Visoje [...] patalpų kondensuotas o[...] pravers apšildymą.

Sovietų Rūmams reikės [...] kio elektros šviesos kie[...] kurio lengvai pakaktų m[...] tui su puse milijono gy[...] tojų.

Pa[...]eškojimas.

Ieškomas Antanas Kras[...] kas, kuris į Braziliją atv[...] 1929 m.

Kas žino Antano Krasa[...] gyvenamosios vietos adr[...] arba apie jo likimą, malo[...] kite pranešti Lietuvos K[...] latui šiuo adresu: São Pa[...] rua Aureliano Coutinho, 8[...]

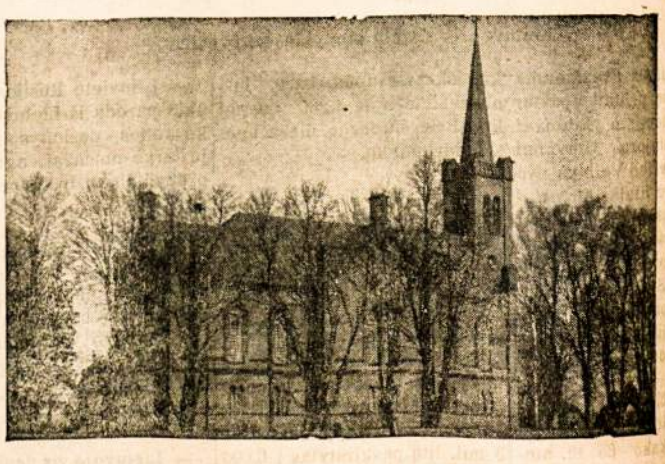

Graži bažnyčia Lietuvoje.

LIETUVIAI IR SVETIMŠALIAI,

Pasy vertimas tik 9$800

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

Dr. Genoplos Moreira da Silva

RUA DIREITA, 64 (3 andar sala 1) Tel. 2-0226 S. Paulo.

Daktaras

A. Jazara-Snege

Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve nerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 sob. (kampas Boa Vista ir 25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 kambšte. Tel. buto 2-5068.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DETHIMĖ

Rua Direita Nr. 36 Telf. 2-6255

10$000 Svetimšalių registracija su „carteira de identidade", modelo 19 su gyv. vietos atestatu.

Daro dokumentų vertimus į interiora, prisiunčiant norimus išversti dokumentus ir 25$000 pinigais.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PERTURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gydymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos principus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Benzolo gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško silpnumo ir t. t. Bendra chirurgija.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444 Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos vakaro. Tel. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTAĮ NAMUS BET KURIĄ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.i Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 ik 5 v. v

KALBA LIETUVIŠKAI.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL"

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

Seniausia lietuviška siuvykla mūsų kolonijoj. Medžiagas perka didelėmis partijomis, todėl ir siuvimai mūsų siuvykloje pigiau, kaip kitur. Taip pat turime gatavų rūbų ir kelnių vilnonės — 18$000 darbimo medžiagos kelnės nuo 68$500.

Didelis pasirinkimas gatav ndarbinių rūbų.

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS siuvykla „KAUNAS", Rua Duque de Caxias Nr. 40 S. Paulo (prie Sorocabano st.)

PRISIEKUSIS VERTEJAS.

MIGUEL O DUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 193. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokius liūdijimus ir t. t.

Turėdamas įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chadoms ir pilietybės įgijimui.

DR. A. CANDIA

SIFILIS. GONOREJA VISOSE STADIJOSE GYDOMA MODERNIŠKIAUSIAIS BŪDAIS KAINOS ŽEMOS. Palengvina mokėjimo sąlygas.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3° and. Tel. 4-0218 São Paulo.

Priima nuo 9 iki 12 ir nuo 2 iki 7 val. vak. Sekmadieniais nuo 11 iki 12 val.

DĖL SVETIMŠALIU REGISTRACIJOS IR „KADERNETU".

Einant įstatymu N° 3010 visi Brazilijoje gyvenantieji svetimšaliai vyrai ir moterys nuo 18 iki 60 amžiaus iki šių metų gruodžio 22 dienos privalo užsiregistruoti ir išsiimti „carteira de identidade para estrangeiro modelo 19".

TAUTIEČIAI, neatidėliokite daugiau laiko ir pasiskubinkite dabar tuojau užsiregistruoti ir išsiimti „kadernetą".

„Kaderneta" su registracija, pasų vertimais ir visais kitais reikalingais dokumentais kainuoja tik

70$000.

Interesantui reikalinga tik išsiimti „atestado de residencia" iš vietinės policijos deligacijos.

Neikite kitur pirma nepasiteiravę pas mus. Kreipiantis pas mus nesugaišite laiko ir sutaupysite pinigus.

Taip pat išrūpiname įvažiavimo liūdymus (certidão da policia maritima) iš Santos ir Rio de Janeiro.

Visais registracijos, „kadernetų", vertimų, prašymų reikalais kreiptis į

„Lietuvio" redakciją, rua Bandeirantes 474 Caixa Postal 1674 tel. 4-3925 ir į Agencia Ralickas rua dos Gusmões nr. 324.

Galima kreiptis ir sekmadieniais nuo 10 iki 12 val. Į "Lietuvio" redakciją galima kreiptis vakarais nuo 7 iki 9 val. trečiadieniais ir penktadieniais.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.

São Paulo. Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir São Paulo, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 su parcelana, arba sidab ru.—Darbas garantuotas Trau kia dantis be skausmo už 5$000 Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO"

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš otografijų naujas.

ARTHUR SCMIDT

Rua S. Caetano, 447 (sen nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Alfaiataria Estan

Stasio Šliktos Siuvykla „Estan"

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra žinoma visai lietuvių kolonijai. DIDELIS PUIKIAUSIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAS GREITAS IR SĄŽININGAS. Prie siūvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius, kur siūvami paltai ir kostiumai. Šį siūvykla atidarė skyriųant rua Dr. Almeida Lima, 19.

Lietuviška Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustuvės darbus. Lietuviams nuolaida. Užeikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194 **TEL. 4-3453**

PASU, METRXIKU IR DOKUMENTU VERTIMAI TIK 8$800

Priimami vertimui is ivairiausiu kalbu pasai, metrikai ir kiti ivariu rusiu dokumentai.

Siunciami vertimai ir i provincija. Kas gyvena provincijoje ir nori pasidaryti paso ar dokumento vertima, turi registruotu siuntiniu atsiusti pasa ar dokumenta, ir 13$500 pinigais uz dokumento vertima, jo patvirtinima pas notara ir uz persiuntimo islaidos.

Isversta ir pavtirtinta, vertima, siunciame atgal registrutu siuntiniu.

Vertimu reikalais kreipti ir pinigus siusti siuo adresu: "LIETUVIS" RUA BANDEIRANTES, 474 - CAIXA POSTAL 1764 — S. PAULO.

Laivokortės i Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Duodame patarimų visais išeivybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba. Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO

E C-IA Įkurta 1900 m.

Rua Maua 207 kamp. rua Conceicão prie pat Luz st

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbam lietuviškai. Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

DR. S. MEITIN

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO Vidurinių, venerinių ir nervų ligų specialistas. Priima nuo 2 iki 6 val. vakaro. Kalbama lietuviškai. KONSULTORIJA Rua Barão de Itapetininga Nr. 139 salė 8—9 Tel. 4-0715

MECHANIKAI - SPECIALISTAI

FILIPE & SOARES

Alameda Barão de Limeira, 324

Perka ir parduoda įvairių tipų motociklus ir jų dalis. Taiso, dažo ir nikeliuoju motociklus ir jų dalis. Darbas greitas ir garantuotas. Didelis įvairių vartotų irnaujų motociklų pasirinkimas. Kainos labai pigios. Užeikite ir įsitikinti.

Lietuviams, atėjusiems su šiuo skelbimu darome stambią nuolaidą.

Lietuvių Dėmesiui

SIUVYKLA

„RŪBAS"

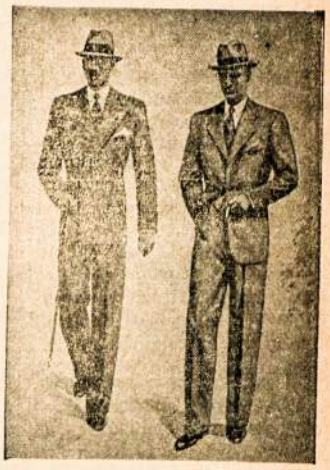

Siuvami rūbai sulig naujausia mada, darbas atliekamas diplomuoto ir su didele praktika siuvėjo. Darbą atlieku sąžiningai ir už jį atsakau. Didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų; galima kreiptis iki 9 val. v. r sekmadieniais.

Atsakomasis siuvėjas

JONAS ČIŽINAUSKAS

67 Avenida Zelina 67

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia) Telf. 4-0316

Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika Visiškas genorejos išgydymas per 10—15 dienų su garantija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Daržai išsimokėjimui

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Central do Brasil, C.A.I.C. skirsto ir parduoda už mažą įsimokėjimo mokęstį didelį daržą — ahacara — kur yra tūkstančiai šių medžių: Pereiras, Videiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, Laranjeiras ir daugel kitų vaismedžių. Išsimokėjimui parduodamas geras namas iš kiti pastatai su žemės sklypais. Dalis daržų su geru malkų mir kų,kurį galima parduoti,po 500 reisų metrą. Traukiniai išeina

iš stoties Norte: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14, 30.

Raštinė: Rua São Bento 17, Tel. 2-7549, S. Paulo. Sekmadeniais teirautis prieš stotį Carvalho de Araujo krautuvėje pas Antonio Kirsten.

LIETUVIŠKA SIŪVYKLA

„VILNIUS"

Siuva vyriškus ir moteriškus rūbus, kostiumus, paltus ir t. t. Didžiausias įvairių medžiagų pasirinkimas. SIŪVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI TIK PO 20$000 Į MĖNESĮ. Mūsų siūvykloje galite pasisiūti rūbus ir neturėdami pakankamai pinigų.

Centras:	Skyrius:
Rua da Mooca, 3027. Tel. 2-8854	Pr. Julio Mesquita 60. Tel. 4-5015

Pats zinok ir kitam pasakyk, kad „Lietuvis"

vienintėlis lietuviškas laikraštis Pietų Amerikoje. kuris duoda daugiausia domių žinių ir visuomet rašo teisybę.

SKAITYK IR PLATIN „LIETUV "

Gerai pelnysi tu .paskelbes savo bizni

"Lietuvio" skyltyse

Ivairios žinios

LAIKE 24 VALANDŲ LAUKIAMA VOKIETIJOS SUSIRĖMIMO SU LENKIJA.

Iš Berlyno pranešama, kad Hitleris baigė ilgą pasitarimą su Vokietijos politikos ir karo vadais. Rugpiūčio 24 dieną pasitarimai užtruko iki pusiaunakčio. Spėjama, kad vokiečių nacių vadai su Hitleriu priešaky nutarė jėga užimti Dancigą ir lenkų koridorių.

Naujausios žinios praneša, kad ginkluotas susirėmimas tarp Lenkijos ir Vokietijos laike 24 valandų, tai yra rugpiūčio 25 ar 26 d.

GABENAMI IŠ LONDONO VAIKAI IR MOTERYS.

Naujausios žinios praneša, kad Anglija visu smarkumu ruošiasi karui. Iš Londono į užmiesčius gabenami maži vaikai ir moterys.

Taip pat pranešama, kad Anglijos ir opozicinės partijos vieningai stovi už vyriausybės nusistatymą pasipriešinti vokiečių agresijai Europoje.

— Iš Varšuvos pranešama, kad Lenkija jau sumobilizavo pusantro milijono kariuomenės savo teritorijos neliečiamybei ginti.

— Dancigo vokiečių nacių vadas Forsteris paskelbtas Laisvojo Miesto diktatorium.

— Vokiečių protektorato valdžia Čekoslovakijoje paskelbė pranešimą, kuriame įsako visiems čekams laikytis ramiai. Betkokios provokacijos ar sukeltas triukšmas prieš Vokietiją būsiąs malšinamas visu žiaurumu.

— Amerikos prezidentas Rusveltas pasiuntė telegramas Hitleriui ir Lenkijos prezidentui Moscickiui, kuriose ragina išvengti karo.

Labai svarbus pranešimas.

Šiuo pranešame visuomenės žiniai, kad visų lietuviškųjų organizacijų nariams bei neturtingiems darbininkams «Lietuvio» redakcija PARUOŠIA VISUS DOKUMENTUS SVETIMŠALIO PASO (CARTEIRA DE IDENTIDADE) IŠGAVIMUI PAPIGINTAI IR IŠSIMOKĖJIMUI KIEKVIENAM PRIEINAMOMIS SĄLYGOMIS.

Taip pat, kas neturi užsienio paso, išrūpiname atestatus iš Santos ir Rio de Janeiro uosto policijos, neimdami už darbą jokio atlyginimo. Norintiems tokį atestatą išgauti visai nereikalinga važiuoti į Santos ar į Rio. Viską mes parūpiname be jokio vargo ir bereikalingų išlaidų.

Visas informacijas legalizacijos, registracijos ir kitais reikalais teikiame veltui.

VISI INTERIORE GYVENANTIEJI LIETUVIAI, kurie nori išsiimti „carteira de identidade modelo 19" /svetimšalio pasą/ privalo asmeniškai atvykti į São Paulo ir atsivežti Lietuvos užsienio pasą bei gyv. vietos atestatą /atestado de residencia/, kurį išduoda vietinės policijos deligacija.

Smulkesnes informacijas visais reikalais provincijoje gyvenantiems lietuviams teikiame ir raštu.

Visas informacijas legalizacijos, registracijos ir kitais reikalais teikiame veltui. Todėl prieš darydami betkokius dokumentus užeikite pirma pasite rauti į «Lietuvio» redakciją, kur gausite visas reikalingas informacijas, sutaupysite laiką ir neišleisite be reikalo sunkiai uždirbtų pinigų.

Kreiptis galima kasdien nuo 9 iki 6 val. vakaro. Antradieniais, trečiadieniais ir penktadieniais taip pat ir vakarais nuo 7 iki 9 val. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

«Lietuvis» rua Bandeirantes 474 /Bom Retiro/.

ŠOFERIŲ MOKYKLA IR DESPACANTAS

Išrūpina leidimą automobiliams, taip pat ivairius leidimus iš estado ir municipinių istaigų, raso ivairius prašymus, išrūpina dokumentus šoferiams ir konduktoriams, daro pasų ir dokumentų vertimus, išgauna pasams vizas ir naturalizaciios dokumentus. SVETIMSALIULEGALIZACIJA ir t. t. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus.

J. GRAGNANO & IRMÃOS

Raštinė: Rua Lib. Badaró, 314 Sobreloja-sala 6 tel. 2-6974

Šoferių mokykla: Av. Rangel Pestana, 1010.

Galite gauti papigintomis kainomis

Ivairių naujausių lietuviškų knygų — romanų, apysakų dainų, eilėraščių ir t. t. Taip pat naujų lietuviškų plokštelių, vyčių, Vytauto Didžiojo, Darjaus — Girėno ir kitokių paveikslų, maldaknygių ir lietuviškų atvirukų. VISKAS PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Papuoškite savo kambarių sienas gražiais paveikslais ir lietuvišku vyčiu. Jie jums primins, kad esate lietuviai. Pasinaudokite proga pigiai įsigyti puikiausių lietuviškų knygų.

Knygos, paveikslai, atvirukai ir kt. taip pat siunčiami ir į provinciją (interiorą). Informacijas teikiame ir raštu laiškais. Rašant laiška reikia pridėti atsakymui pašto ženklą už 400 reisų. Kreiptis asmeniškai ar rašyti: „LIETUVIS„ RUA BANDEIRANTES, 474 CAIXA POSTAL 1764 SÃO PAULO.

S. PAULO — RIO DE JANEIRO TIK PER 11 VALANDŲ

moderniškais ir luksusiniais autobusais. Autobusai puikiaisiai įrengti. Minkštos sėdynės, tualetas, W. C., radio, baras ir t. t.

Pakeliui sustoja Taubaté, Guaratinguetá, Bananal ir Poso Seco. Bilietas tik 65$000. Į ten ir atgal 110$000. Iš S. Paulo išeina kasdien 8 val. ryto ir į Rio atvyksta 7 v. vakaro. Iš Rio išvyksta 6 val. ryto ir į S. Paulo ateina 5 val. vakaro.

EXPRESSO S. PAULO—RIO DE JANEIRO.

Alameda Cleveland, 101 (prie Sorocabana stoties) Tel. 5-7795 S Paulo.

Rio: Av. Rio Branco, 9 3° andar sala 338 Tel. 23-2858.

Negrų Respublika.

Kolumbui atradus naują Amerikos žemyną ir pradėjus į jį plaukti senojo pasaulio žmonėms, ypač iš Ispanijos ir Portugalijos, kurie ten bekariaudami su indėnais greit pralobdavo ir nenorėdavo dirbti bet kokio darbo, stipriu ir patvarių darbininkų nebuvo. Tuomet rados žmonių, kurių tikslas buvo tokiu darbininkų surasti. Jie atplaukė Europon, bet čia mažai laimėjo. Iš Europos laivus pasuko į Afriką, tais laikais dar irgi mažai ištirtą žemyną. Rezultatai iš karto buvo patenkinami. Afrikiečiai (įvairios negrų giminės) sutiko važiuoti dirbti. Ir kai jie pasirodė tikrai geri darbininkai, reikalau ją mažai atlyginimo ir poilsio verteivos vėl puolėsi atvežti naujus jų transportus. Paklausa kas kart didėjo. Kartais negalėdami gražiuoju prikalbinti, verteivos prieš negrus pavartodavo smurtą ir per prievartą sugavę nugabendavo Amerikon. Kadangi negrų reikalų niekas negynė, tai darbdaviams buvo laisvos rankos — jie galėjo dalį uždarbio nusukti ar net prie darbo paspausti. Pakantrūs negrai savo ponams dažnai nusileisdavo, bet, sakoma, žmogus žmogui — žvėris, todėl palaipsniui iš negrų buvo vis daugiau reikalaujama, vis mažiau bekreipiama dėmesio į tai, kad ir jie žmonės, kol buvo prieita iki visiškos vergijos. Negrai tapo priklausomi nuo šeimininko, kuris su jais galėjo elgtis pagal savo nuožiūrą. Ilgainiui buvo prieita ligi to, kad negrai buvo laikomi žemesniais tvariniais nei gyvuliai. Jie buvo baisiausiai išnaudojami ir nuožmiausiai kankinami.

Bet kultūrai ir civilizacijai progresuojant, žmonių jausmai irgi keitėsi. Štai 1809 m gimsta Abromas Linkolnas, kurio laukia didžiulis uždavinys, didelis darbas. Tai buvo tarsi kelrodis, nurodęs nengrams kelią į laisvę. Jis pats ją suteikė 1865 metais bepre zidentaudamas. Šimtmečius vargusiems ir kentėjusiems užtekėjo laisvės žvaigždė. Jie buvo sulyginti teisėmis su visais kitais demokratiškosios Amerikos piliečiais. Laisvai galėjo pasirinkti arba laisvą grįžimą į savo tėvynę arba įstatymais nuo išnaudojimo apsaugotą darbą. Daugelis pasiilgę žydriojo Afrikos dangaus skubėjo apleisti kraštą, kuriame bizūnais aižė jiems oda ir pištalietu šūviais atsakydavo į kiekvieną norą pasipriešinti, tarsi bijodami, kad vergijos panaikinimas nebūtų atšauktas. Tačiau grįžtantieji negalėjo išsiskirstyti po miškus ir vėl virsti laukinais. Nuo to jie jau buvo atpratę, o kiti gime Amerikoj visai būtų nesugebėję prisitaikyti prie tokio gyvenimo. Tuo reikalu pasirūpino atatinkamos Amerikos įstaigos ir draugijos.

Afrikos vakaruose, du kartus didesniame plote negu Lietuva, buvo įkurta laisvoji iš Amerikos vergijos grįžusių negrų respublika demokratiniais pagrindais. Visas valdymasis buvo atiduotas į pačių negrų rankas, žinoma, išmoks lintų. Valstybė buvo pavadinta Liberijos vardu (liberus lotiniškai reiškia laisvas). Jos valdžią sudaro prezidentas, ministeriai ir seimas. Visose įstaigose dirba negrai, o jie savo šalį labai myli ir yra stropūs valdininkai. Kad paruoštų jaunąją kartą pavaduoti senuosius, yra mokyklos ir universitetas, kuriose moko negrai mokytojai ir profesoriai. Taip yra geriau, nes negras savo juodaodžius mokinius daug geriau supranta nei kas kitas. Iš viso europiečių ir apskritai baltaodžių čia retai sutinkama, o jei ir yra, tai tik šiaip sau gyvena bet tarnybos jokios negauna, kadangi mokslui gana gabūs yra patys negrai. Teismai su tvarkyti Amerikos Jungtinių Valstybių pagrindu ir turi nemažai darbo, nes negrai labai staigūs žmonės — susiginčija ir susipeša, o paskui tuoj eina į teismą ieškoti teisybės. Žinoma, teisėjas turi būti labai nusivokiąs ir dažnai spręsti pagal savo nuožiūrą, įstatymai yra bet jie taikomi tik svarbesnėse bylose.

Liberijos sostinė Monrovija — nedidelis miestukas su apie 10000 gyventojų. Čia spiečiasi visas valdžios aparatas, mokyklos ir kitos kultūrinės įstaigos, kadangi kitur krašte nesant gero susisiekimo valdžios įtaka turi mažos reikšmės. Ten vyrauja visiškai saviti papročiai, darbo supratimas. Vos išvažiuojama už miesto sutinkama negrų, kurie drabužių nedėvi ir dėl to jokios gėdos nejaučia. Nieko panašaus nėra mieste, nes čia ne tik visi puikiai apsirengę, bet net ir madas vaikosi. Merginos, norėdamos pritraukti vyrų akis, mėgsta nešioti didelius karolius ar kitokius papuošalus. Mieste apšvietimo nėra ir todėl čia labai gerai uždirba kišeninių elektros lempučių pardavėjai. Susisiekimas tik savomis kojomis. Automobilį turi tik prezidentas ir kai kurie ministeriai.

V. D.

«LIETUVIS» PARDUODAMAS IRSANTO ANDRĖ STOTYJE.

Pranešame lietuvių visuomenės žiniai, kad nuo rugpiūčio mėnesio pradžios „Lietuvis" atskirais numeriais parduodamas ir Santo Andrė stoties laikraščių kioske.

* * *

BARAS IR RESTORANAS

„Leão"

Av. S. João, 284 (prie Centralinio Pašto) Tel. 4-4458

Puiki virtuvė. Šilti valgiai bet kokią valandą. Kainos labai pigios.

Canja especial 1$500

Brhãma Chops.

CHIROMANTE

Mme Sedefa

Turėdama mokslo ir daugelio metų patyrimo šioje srityje, siūlo savo patarnavimą. Neturite pasisekimų ir esate nelaimingas savo šeimoje arba komercijoje? Turite kokių nepasisekimų, kurie jums kelia rūpesių? Norite sugrąžinti savo draugystėn asmeni, kuris nuo jūsų atsiskyręs? Norite pašalinti bile kokią blogybę? Norite turėti geros kloties darbe? Yra kitokių nenugalimų kliūčių? Negaišdami kreipkitės į Mme. Sedefa, kuri suteiks gerų patarimų. Patarimas sąžiningas, garantuotas ir greitas. Rua Lavapés, 262, bondė ir omnibusai prie durų. Priėmimo valandos kasdieną nuo 8 v. ryto iki 20 valandos, sekmadieniais taip pat.

Aplankykite, kad įsitikintumėte

Consulta 5$000.

* * *

NORĖDAMI PASIKVIESTI IŠ LIETUVOS SAVO GIMINES AR ŠEIMOS NARIUS?

Paruošiame visus reikalingus dokumentus giminių bei šeimos narių (tėvų, vaikų, vyro ar žmonos bei brolių ir seserų) parsikvietimui iš Lietuvos. Dokumentai paruošiami greitai, sąžiningai ir be didelių išlaidų.

Kvietimų dokumentus paruošiame mieste ir interiore (provincijoje) gyvenančių lietuvių giminėms bei šeimos nariams. Visas tuo reikalu informacijas žodžiu bei raštu teikiame nemokamai. Norint gauti atsakymas raštu reikia pridėti pašto ženklas už 400 reisų.

NORĖDAMI PAKSIKVIESTI IS LIETUVOS SAVO GIMINES AR SEIMOS NARIUS DĖL INFORMACIJU KREIPKITĖS TIESIOGINIAI I „LIETUVIO" REDAKCIJA, Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925. Laiškus rašyti: „Lietuvis" caixa postal 1764 S. Paulo.

Dainos mėg[illegible] žiniai.

Nuo rugpiūčio, 15 [illegible] ties» S-gos choras, [illegible] pos pertraukos vėl [illegible] veikti.

Chorą veda p. K. [illegible] čius. Bandymai da[illegible] kart savaitėje; treč[illegible] ir penktadieniais n[illegible] vak. rua Bandeiran[illegible]

Todėl visi jaunuol[illegible] lintieji lietuvišką da[illegible] čiami atsilankyti į [illegible] dymus, kad likti n[illegible] choristais.

Valdy[illegible]

GERBIAMIEJI SKAIT[illegible]

Prašome visų mū[illegible] čio skaitytojų, kurie [illegible] neatsilyginę už „L[illegible] prenumeratą, pasiskub[illegible] limai greičiau atsily[illegible] taruoju metu turime [illegible] tai daug išlaidų, tod[illegible] labai reikalingi pinig[illegible] kraščio skolon toliau [illegible] ti negalime. Kas nesu[illegible] iki šio mėnesio pab[illegible] ba nepraneš žodžiu ar [illegible] kada galės atsilyginti [illegible] priversti laikraščio [illegible] mą sulaikyti.

Ta pačia proga p[illegible] siunčian. pinigus visu[illegible] suoti taip: „LIETUVIS" [illegible] XA POSTAL 1674 S. P[illegible]

Administra[illegible]

* * *

„Lietuvio" skait[illegible] žiniai.

Visi skaitytojai, ku[illegible] gauti antradienio ir [illegible] nio «Lietuvio» laidas [illegible] prašome prisiųsti 100[illegible] ženklais persiuntimo [illegible] doms padengti iki Nu[illegible] tų. Tiems skaitytojam[illegible] dar neprisiuntė pašto [illegible] sumoje 1$000, siunt[illegible] abi «Lietuvio» laidas [illegible]

* * *

MEDŽIO APDIR[illegible]

DIRBTUV[illegible]

Medžio apdirbimas, [illegible] durys, baldai, namų [illegible] ir k. Lietuviams di[illegible] laida. Kainos prieina[illegible] žingas patarnavimas.

VILA PRUDENTE, RU[illegible] PACHECO, 90-a. Tel. [illegible]

MŪSU LAIKRAŠČIO ĮGALIOTINIAI PIETŲ AMERIKOJE

Pranešame lietuvių išeivių visuomenės žiniai, kad įvairiose lietuvių kolo[illegible] Pietų Amerikoje yra «Lietuvio» įgaliotiniai, kurie įgalioti priimti laikraščio pre[illegible] ratas, aukas, platinti laikraštį ir t. t. Čia žemiau dedame tų įgaliotinių pav[illegible] adresus:

BRAZILIJOJ

RIO DE JANEIRO: Jonas Ramanauskas, rua Bella Nr. 130. Atskirais num[illegible] laikraštį nusipirkti ir užsiprenumeruoti taip pat galima «Vilnies» S-goje, rua S[illegible] Dantes, 121 ir pas J. Adamavičių, Praça Cond. Paulo de Frontim, 32.

S. PAULO: Lietuvių mokyklose Mokoje, Vila Beloje ir Parque das Na[illegible] mok. St. Jurevičių. Pas p. H. Vagneri J. Frizzo bankiniuose namuose, rua Ma[illegible] Pas J. Bauž[illegible] Vila Zelinoje (prie pat lietuvių bažnyčios). Be čia paskelbtų vie[illegible] kraštis pavieniais numeriais parduodamas pas atskirus platintojus, įvairiuose la[illegible] čių kioskuose ir «Lietuvio» redakcijoje, rua Bandeirantes, 474.

ARGENTINOJE

BUENOS AIRESE: Antanas Vilutis, calle Cerrito, 1493 (Lietuvos Pasiuntin[illegible]

BERISSO: Vincas Stundžia c. Napoles ir Lisbóa kampas (Lietuvių mok[illegible] Stasys Bigužas c. Nueva York, 4707.

URUGVAJUJE

MONTEVIDEO: Br. Savickas c. Rio de Janeiro, 87 (liet. mokykl.) ir St. S[illegible] c. calle Portugal, 4006 V. del Cerro.

Visi norintieji užsiprenumeruoti laikraštį, nusipirkti pavieniais numeri[illegible] gauti kokių nors informacijų, gali kreiptis pas aukščiau išvardiutus mūsų įgali[illegible] kam kur arčiau ir patogiau.

«LIETUVIO» ADMINISTRACIJA.